

Mam Raj, etc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਨਾਰੂ, ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ , -ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ , -ਜਵਾਬਦਾਰ

1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1386

19 ਮਾਰਚ 1969 ਈ

ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ (1953 ਦਾ X)- ਐੱਸ. 10 -ਏ ਅਤੇ 18— ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ -ਏ- ਕੀ ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ- ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 -ਏ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮਾਂ - ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼— ਕੀ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਜਾਂ ਅਨੁਮਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੈਣ ਲਈ ਦੇਣਯੋਗ ਹਨ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤਯੋਗ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਚਾਰਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਫਰਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਡਿੱਗੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ 11)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਖਰੀਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਪਰਾ 13)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ" ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ "ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼" ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ" ਨੂੰ "ਨਿਰਣੇ , ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼" ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 14)

1967 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 12 ਜੁਲੀ, 1967 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ- ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਦੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ 19 ਮਾਰਚ, 1969 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, 19 ਮਈ, 1961, 5 ਸਤੰਬਰ, 1962, ਅਤੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 3, 2 ਅਤੇ 1 ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਐਨ.ਐਲ ਢੀਗਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਆਨੰਦ ਸਵਰੂਪ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਏ.ਐਸ.ਸਰਹਦੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਨ.ਐਸ ਭਾਟੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.—ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਮਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1386) ਅਤੇ ਹਨੂਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1963 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1508) ਲਈ ਆਈਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। 1967, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਅਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜੋ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ

(1) ILR (1967) 2 ਪੁੰਜ. & Hry. 120-1967 ਪੀ.ਬੀ. ਲਾਅ ਜਰਨਲ 38.

Mam Raj, etc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪਾਉਣਾ। 28 ਮਾਰਚ, 1967 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛੇਤੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12 ਜੁਲਾਈ 1967 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਨਰੂਲਾ ਜੇ.ਜੇ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ। •

(2) ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਤੇ 18 ਦੇ ਦਾਇਰੇ, ਸਾਪੇਖਿਕ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

(3) ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 10- ਦੇ ਪਰਿਪੇਖ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਐਕਟ ਦੇ ਏ ਅਤੇ 18 ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 15 ਜੂਨ, 1953 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਕਟ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ (ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਜਕਾਲ) ਐਕਟ, 1950 (1950 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 22) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ (ਕਾਲਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਸੇਧ ਐਕਟ, 1951 (1951 ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਐਕਟ 5)। ਐਕਟ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ, "ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਤਫਾਕਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ" ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ। 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, "ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ", "ਮਨਜ਼ੂਰ ਖੇਤਰ" ਅਤੇ "ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ" ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਲਕੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 100 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਕੇ 30 ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਸ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਰਾਖਵੇਂ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਏ (1955 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 11 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

Mam Raj, -tc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਵਾਯੂ ਖੇਤਰ; ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ . ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 11, 1955 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਸ਼ੇਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:-

“18. (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ-

- (i) ਜਿਸ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ (ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਿਆਦ 12 ਸਾਲ ਸੀ), ਜਾਂ
- (ii) ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਬੇਦਖਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਛੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ (ਦੁਬਾਰਾ, ਮਿਆਦ) ਪਹਿਲਾਂ 12 ਸਾਲ ਸੀ), ਜਾਂ
- (iii) ਜਿਸ ਨੂੰ 11 ਅਗਸਤ, 1947 ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਬੇਦਖਲੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਦੁਬਾਰਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ 12 ਸਾਲ ਸੀ),

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ (i) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 0 ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ (iii) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ : ਬਸ਼ਰਤ

ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ.....

- (2) ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇ

ਸਬੰਧਤ ਇਆਨ * ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ (ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੀ ' ਫਿਕਸ') ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਅੰਸਤ।

- (3) ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- (4) (a) ਕਿਰਾਏਦਾਰ ^> ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਜਾਂ ਛੇ-ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।
 (b) ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ (1887 ਦੇ XVI) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
 (c) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।
- (5) ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮੌਰਗੇਜ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੋਝ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜੇਬਟ ਈਹਾਲ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ।
- (6) ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਰੀਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ।
- (7) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰੀਦ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਇੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਖਰੀਦ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ।

(4) ਮੈਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਉਸ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਦੂਜਾ, ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਰੈਂਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਜਾਂ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ

Mam Raj, etc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਛੇ ਸਾਲ। ਛੋਟੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਗਿਆਯੋਗ ਸੀਮਾ ਉਹਨਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੋ ਇਸ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(5) ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਐਡ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਵੈਇੱਛੁਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 5-ਬੀ ਅਤੇ 5-ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ 'ਤੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਖੁਦ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇਪਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

“ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਬਾਦਲੇ, ਜੋ ਕਿ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਂ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

1962 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 14 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ, ਇੱਕ ਸੱਚਾ-ਮੁੱਚੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ।”

(7) ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਉਦੋਂ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਆਈਟਮ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ? ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ * ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 11 ਆਫ 1955 ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9-ਏ ਦੇ ਸੀਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਅਧੀਨ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ "ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

(8) ਇਹ ਸਾਨੂੰ 'ਸਰਪਲੱਸ* ਏਰੀਆ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 11, 1955 ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5-ਏ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਦੂਜਾ ਖੇਤਰ ਰਾਖਵਾਂ ਖੇਤਰ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ, ਕੋਈ ਖੇਤਰ ਰਾਖਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 5-ਓ ਅਧੀਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਨੁਮਤੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 5-ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ"। 'ਸਰਪਲੱਸ ਏਰੀਆ' ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛੋਟੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ "ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ" ਸ਼ਬਦ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੇ 1955 ਅਤੇ 1962 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 19-ਬੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 1959 ਦਾ 4 ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਕਾਰਤ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ 30 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜੁਲਾਈ, 1958, ਤਬਾਦਲੇ, ਸਾਬਕਾ ਤਬਦੀਲੀ, ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੁਬਾਰਾ, ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5-ਬੀ ਅਤੇ 5-ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਧਾਰਾ 19-ਬੀ ਦਾ :-

"ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਧੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ-"

Mam Raj, etc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

(10) ਹੁਣ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ 1955 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 11 ਦੁਆਰਾ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਸੀ) 1962 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 14 ਦੁਆਰਾ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 10- ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਏ ਨੂੰ ਸਟੈਚੂ ਟੋਰੀ ਪ੍ਰਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਜਾਂ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਧਾਰਾ 29-ਬੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਤੇ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਤੋਹਫੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 19-ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ - ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਵਾਧਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ"। ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਪੂਰੇ ਐਕਟ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਖੇਤਰ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ, ਅਨੁਮਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਧੀਨ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

(11) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਧਾਰਾ 10-ਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਤਬਾਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਚਾਰਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਡਿੱਗੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ, ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ" ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1) ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਲਫ਼ਮਣ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ, ਦੋ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠਾਂ ਸੀ।

&***<-

ਚੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਦੇ ਜਵਾਈ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਇੰਦਰਰਾਜ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ

ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪੂ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ, ਨਰੂਲਾ, ਜੇ., ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੇਮਿਸਾਲ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

(15) ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, V ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ* ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਖਰੀਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(14) ਦੂਜਾ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਾਪੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਰੂਲਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ *10-ਏ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ" ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ "ਨਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ"। ਸੀਰੀਅਨ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਪੂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ "ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼" ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ" ਨੂੰ "ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼" ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(15) ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ, ਅਤੇ* ਇਹ ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਤੇ 18 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਾਮ ਰਾਜ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ (ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.)

^ _____ - , _ | «* : _ | , — _ |

(16) ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਅਤੇ 18 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਧਾਰਾ 10-ਏ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ

lbfc ਅਧਿਕਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 19-ਏ ਅਤੇ 19-ਬੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਾਧੂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਸਰਪਲੱਸ ਰਕਬਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

(17) ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 46 ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ :--

ਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ 3 ਡੀਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(18) ਰਾਏ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਿਸੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਹ ਧਾਰਾ (c) ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(19) ਗਣਪਤ ਬਨਾਮ ਜਗਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਪੀਡਿਤ ਜੇ.ਜੇ., ਧਾਰਾ 18 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਡੂਸ ਡਾਈ ਉਪਲਬਧ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ, ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਵਾਲਾ ਸੀ

ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ 1555 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ T1 ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ: -

- *•ਏ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਜਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ।"

(20) ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਮਹਾਜਨ ਜੇ. "ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ■ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 15 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956"

(21) ਜੋਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ AL ਫਲੈਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ । ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਰੇਵਰ ਜੇ . ਸੈਕਸ਼ਨ 18 f4) (ਬੀ), ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

(22) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਕਰਨਲ ਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਸਵਰੂਪ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸਹੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ

_____ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। _

(3) ILR (1967) 1 ਪੁੰਜ. & Hry. 597--1966 PX.R. 787

(23) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ-ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.—(24) ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਕਾਰਨ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ

Mam Raj, etc. v. State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਅਮਰ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਕੇਸ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 10-ਏ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਜੋ ਕਿ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੁਭਾਅ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਟਾਇਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਲਈ ਇਹ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸੀ. ਐਲ. ਸੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

(25) ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਨੂੰ ਰੇਖਾੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੇ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਜ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੱਜਿਆ ਜਾਂ ਪਤਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਬੀ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਸਰਪਲੱਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਮਿਲੀਭੂਗਤ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਾਕ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਪੈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਗ੍ਰੇਡ I ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਲਈ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਹਾਇਕ ਟੈਟ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ', ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂਚ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ "ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ" ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਗ੍ਰੇਡ I, ਨੇ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਲੀਭੂਗਤ ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਧਾਰ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਾਰਡ ਘਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਹ ਧਾਰਾ 10-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੋਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10-ਏ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਗ੍ਰੇਡ I ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੈਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ. _ _

.....

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ ਰਣਜੀ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀਆ ਅਤੇ ਬੀ.ਆਰ ਤੁਲੀ
ਤਿਲਕਰਾਜ ਸਿੰਘ, -ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ , - ਉੱਤਰਦਾਤਾ
ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 202 ਆਫ 1968

• 24 ਅਪ੍ਰੈਲ 1969

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਖੰਡ 1, ਭਾਗ I—ਰਾਈਡਜ਼ 2.9, 2.49 ਅਤੇ 2.58 — - ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ { ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ (1952) — ਨਿਯਮ 9 — “ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ” — ਕੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਿਕ ਦਰਜਾ ਹੈ — ਅਸਥਾਈ ਅਹੁਦੇ — ਅਜਿਹੀ ਪੋਸਟ— ਕੀ ਸਾਰਥਕ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ— ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਧਾਰਕ— ਕੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਹੈ